

granicą, powracały do kraju, a ich potencjał finansowy i intelektualny był inwestowany w modernizację polskiej gospodarki, w tym np. w tworzenie i użytkowanie nowych technologii.

M. Duszczyk, analizując sytuację na rynku pracy UE, podkreślił rolę jaką odgrywa system *EURES*, który realizując unijną zasadę swobodnego przepływu pracowników „w praktyce jest kopalnią wiedzy dla chcących podjąć pracę w krajach UE”.

Po wystąpieniach referentów moderator dyskusji J. Starega-Piasek zaprosiła uczestników seminarium do dyskusji. W jej trakcie analizowano kryzys w UE i problemy Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy. Niektórzy uczestnicy seminarium krytycznie ocenili brak polityki migracyjnej polskiego rządu. Pytano też o mechanizm budowy tożsamości europejskiej. Niektórzy dyskutanci zachęcali do szerszego zaangażowania się w akcję informacyjną na temat integracji europejskiej na Ukrainie oraz w Rosji. Na zakończenie dyskusji obrady podsumował dyrektor Fundacji im. Friedricha Eberta, Peter Hengstenberg. Podkreślił on, iż jednym z ważniejszych zadań Fundacji w Polsce jest stwarzanie warunków do dyskusji o Unii Europejskiej, w tym o istniejących wspólnych wartościach europejskich. Jednym z przykładów takich działań jest przekazywanie informacji, wiedzy i doświadczenia w zakresie standardów obowiązujących w UE. Tak rozumiana edukacja europejska, przybliży funkcjonowanie nie tylko instytucji unijnych, ale też konkretnych praw, jakie posiada każdy obywatel Unii Europejskiej. Wyposażony w przydatne, rzetelne i wyczerpujące informacje o integracji europejskiej, będzie mógł efektywniej wykorzystywać swoje uprawnienia, wynikające z posiadania obywatelstwa Unii Europejskiej.

Anna Kierzkowska-Tokarska

PREZYDENCJA AUSTRII W UNII EUROPEJSKIEJ

WYKŁAD AMBASADORA AUSTRII W POLSCE ALFREDA LÄNGLEGO

W dniu 6 kwietnia 2006 r. przebywał w Instytucie Zachodnim ambasador Republiki Austrii w Polsce, dr Alfred Längle, który wygłosił wykład poświęcony rozpoczętej 1 stycznia bieżącego roku prezydentcy swego kraju w Unii Europejskiej. W ocenie referenta Austria zaczęła sprawować przewodnictwo w Unii w wyjątkowo trudnej sytuacji. Zablokowane zostało wejście w życie traktatu o Konstytucji Europejskiej, gdyż odrzuciły go w referendum społeczeństwa Francji i Holandii. Zaznaczyły się również istotne różnice zdań między państwami członkowskimi w kwestiach finansowych. Stąd też na zasadnicze trudności napotykało uchwalenie kolejnej perspektywy finansowej UE (perspektywy na lata 2007-2013).

Ta występująca w Unii sytuacja kryzysowa określiła w istotnej mierze – jak wskazał ambasador A. Längle – cele, jakie Austria postawiła przed swą prezydentcją. Należało do nich przezwyciężenie kontrowersji między państwami członkowskimi w kwestiach finansowych oraz wznowienie debaty na temat konstytucji europejskiej. Kolejnymi wymienionymi przez referenta celami były: stworzenie warunków do zwiększenia wzrostu gospodarczego i redukcji bezrobocia w krajach członkowskich (przy respektowaniu wypracowanego jednocześnie europejskiego modelu socjalnego), przyspieszenie realizacji strategii lizbońskiej, ułatwienie

działalności małych i średnich przedsiębiorstw, oddziaływanie na rozwój polityki energetycznej UE, zintensyfikowanie prac badawczych i rozwojowych (B + R) i innowacji. Za wręcz niezbędne rząd austriacki uważał przy tym zwiększenie w dalszej perspektywie – w poszczególnych krajach członkowskich udziału wydatków badawczo-rozwojowych w produkcie krajowym brutto do poziomu 3%.

Zdaniem A. Länglego austriacka prezydencja skutecznie realizowała postawione sobie cele. Udało się osiągnąć kompromis w sprawie perspektywy finansowej UE. Pod wpływem austriackiego kanclerza S. Schüssela Unia jako istotny cel strategii lizbońskiej określiła stworzenie w Unii do 2010 r. co najmniej 2 mln nowych miejsc pracy oraz zwróciła uwagę na potrzebę zintensyfikowania przez państwa członkowskie wysiłków zmierzających do zmniejszenia bezrobocia wśród ludzi młodych i kobiet. Politycy austriaccy przyczynili się również do wezwania przez Radę Europejską państw członkowskich do przyjęcia uregulowań prawnych prowadzących do jak najszybszego tworzenia małych i średnich przedsiębiorstw, a pozwalających na skoncentrowanie załatwiania wszystkich kwestii związanych z powołaniem tych firm w jednej instytucji. Wg A. Länglego prezydencja austriacka wywarła istotny wpływ na kształt postanowień Rady Europejskiej w kwestiach energetycznych. Opowiadano się w nich za ukształtowaniem europejskiej polityki energetycznej zmierzającej do zapewnienia bezpieczeństwa dostaw źródeł energii, konkurencyjności gospodarek europejskich oraz pozostającej w zgodzie z zasadami ochrony środowiska, jak i za utworzeniem do połowy 2007 r. w pełni zliberalizowanego europejskiego rynku elektryczności i gazu. Jak wskazywał dalej austriacki ambasador, Austria inspirowała podjęcie przez Radę Europejską uchwał zmierzających do przyspieszenia rozwoju nauki w państwach członkowskich. W uchwałach tych zwrócono uwagę na potrzebę zwiększenia udziału wydatków na B + R w produkcie krajowym brutto krajów członkowskich do 3%, bezwzględnego uchwalenia VII programu ramowego, udoskonalenia procesu innowacyjnego oraz powołania Europejskiego Instytutu Technologicznego. Austriacka prezydencja konsekwentnie zmierzała do pobudzenia dyskusji nad konstytucją europejską. Przyczyniła się do zorganizowania w Unii Europejskiej wielu konferencji poświęconych tej problematyce.

Referent zajął się również w swym wykładzie krótkim omówieniem stosunków polsko-austriackich. W jego ocenie stosunki te uległy intensyfikacji nie tylko w sferze międzyrządowej, ale i również na płaszczyźnie regionalnej. Polska i Austria współdziałały bowiem aktywnie w ramach Inicjatywy Środkowo-Europejskiej. Współpraca między obu państwami dotyczy tak polityki, jak i kultury oraz gospodarki. Przyczyny jej szybkiego rozwoju ambasador austriacki dopatrywał się w istnieniu wspólnoty interesów w wielu dziedzinach.

Wykład spotkał się z dużym zainteresowaniem słuchaczy, o czym dobitnie świadczyły liczne skierowane do referenta pytania. Dotyczyły one stosunku Austrii do kwestii otwarcia rynku pracy w Unii Europejskiej dla nowych państw członkowskich, do proponowanej przez Bolkensteina dyrektywy (dyrektywy dotyczącej rynku usług), przyszłości konstytucji europejskiej, polityki Unii w odniesieniu do Białorusi, Ukrainy i Federacji Rosyjskiej. Dalsze pytania poświęcone zostały istocie modelu socjalnego Unii Europejskiej, kształtowi polityki energetycznej Unii i stosunkowi społeczeństwa Austrii do integracji europejskiej.

Odpowiadając na pierwsze z wymienionych pytań, ambasador wskazał na dwie przyczyny, jakie spowodowały, iż Austria nie otworzyła dotąd w pełni swego rynku pracy dla obywateli nowych państw członkowskich. Pierwsza to istnienie w tych krajach dużego bezrobocia, a druga – występowanie w Austrii najwyższego w Unii udziału na rynku pracy

pracowników z innych państw, wynoszącego 11%. A. Längle wyraził przekonanie, że austriacka prezydencja zdoła doprowadzić do czerwca 2006 r. do osiągnięcia porozumienia w sprawie dyrektywy Bolkensteina, ale w zmienionym kształcie.

Zaakcentował, że niezbędna jest spokojna i szczerza dyskusja na temat traktatu o Konstytucji Europejskiej, w której państwa członkowskie zwrócą uwagę na mankamenty tego aktu i wystąpią ze stosownymi propozycjami. Zdaniem ambasadora polityka Unii wobec Białorusi powinna polegać nie tylko na stosowaniu określonych sankcji uderzających w reżym Łukaszenki, ale sprzyjać uzyskaniu przez Białorusinów lepszego dostępu do informacji. Z kolei w relacjach z Ukrainą należałoby położyć szczególny nacisk na podtrzymywanie jej prozachodniego kursu i kształtowanie na dłuższą metę warunków dla akcesji do Unii. W stosunkach z Rosją bardzo istotną rzeczą jest natomiast podejmowanie działań służących umacnianiu w tym kraju demokracji. Konieczna jest współpraca UE z Rosją, w szczególności w zakresie energetyki, ale muszą być przestrzegane w niej określone reguły.

Zdaniem referenta model socjalny UE musi spełniać dwa warunki, tzn. sprzyjać zapewnieniu wysokiej konkurencyjności gospodarek państw członkowskich, nie wpływając jednocześnie na obniżanie poziomu życia ludności. Wypracowanie polityki energetycznej UE wymaga niezbędnych kompromisów, jej zasadniczym celem byłoby zwiększanie bezpieczeństwa energetycznego państw członkowskich. Ambasador podkreślił także, że rokowania dotyczące dostaw źródeł energii powinna prowadzić sama Unia, a nie poszczególne kraje członkowskie.

Wyróżnił w społeczeństwie austriackim z punktu widzenia stosunku do integracji europejskiej trzy równorzędne grupy. Pierwsza obejmuje osoby nastawione proeuropejsko, druga – ludzi o nastawieniu eurosceptycznym, a trzecia – osoby niezdecydowane. Z czasem jednak wobec ewidentnych korzyści wynikających z członkostwa Austrii w Unii należy się liczyć ze wzrostem liczebności pierwszej grupy.

Piotr Kalka

POLACY I NIEMCY – 17 CZERWCA 1953 I 28 CZERWCA 1956 – WSPÓLNA PRZESZŁOŚĆ?

Czerwiec 2006 r., to miesiąc dwóch znamienych rocznic o podobnym podłożu, charakterze i przebiegu: 53. rocznicy wybuchu powstania robotników w Berlinie Wschodnim oraz 50. rocznicy powstania robotników w Poznaniu. Dla ich upamiętnienia w siedzibie Instytutu Zachodniego w Poznaniu odbyło się w dniu 16 czerwca 2006 r. seminarium polsko-niemieckie zatytułowane „Polacy i Niemcy – 17 czerwca 1953 i 28 czerwca 1956 – wspólna przeszłość?”.

Spotkanie to miało charakter popularnonaukowy i zostało zorganizowane przez Towarzystwo Polsko-Niemieckie w Poznaniu oraz Towarzystwo Niemiecko-Polskie w Hanowerze (jedno z pierwszych towarzystw niemiecko-polskich założonych w ramach partnerstwa miast w 1979 r.), w kooperacji z *Bildungswerk Sachsen der Deutschen Gesellschaft e.V.* i przy finansowym wsparciu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego